

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาบริการสังคมสำหรับคนพิการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีระเบียบวิธีการศึกษาดังนี้

วิธีการศึกษา

1. การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Study) เป็นการศึกษาค้นคว้าจากตำราวิชาการ หนังสือ บทความ วารสาร ผลงานวิจัย เอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาประกอบการศึกษาให้สมบูรณ์
2. การศึกษาภาคสนาม (Field Study) เป็นการศึกษาข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ให้บริการแก่คนพิการ ซึ่งได้แก่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ สถานสงเคราะห์คนพิการ สำนักพัฒนาสังคมและสวัสดิการกรุงเทพฯ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียวสำหรับคนพิการ สำนักบริการสวัสดิการสังคม และสำนักส่งเสริมและพิทักษ์คนพิการ จำนวน 434 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างของประชากรตามสูตรของ Taro Yamane ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

โดยกำหนดให้เท่ากับ 0.05

ตารางที่ 3.1
จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

หน่วยงาน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด	75	36
ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ	120	57
สถานสงเคราะห์คนพิการ	180	86
สำนักพัฒนาสังคมและสวัสดิการกรุงเทพฯ	24	12
ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียวสำหรับคนพิการ	7	3
สำนักบริการสวัสดิการสังคม	10	5
สำนักส่งเสริมและพิทักษ์คนพิการ	18	9
รวม	434	208

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งเนื้อหาในแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ตำแหน่งงาน ระดับของตำแหน่ง ระยะเวลาการปฏิบัติงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ และการบริการสังคมสำหรับคนพิการ ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานลักษณะบริการสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ให้บริการแก่คนพิการ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบาย ด้านหลักการบริการที่ดี และด้านความสามารถในการให้บริการขององค์กร ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด และมีมาตรวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดน้ำหนักของการให้คะแนนในส่วนนี้เป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับการปฏิบัติ	ค่าน้ำหนักคะแนน (เชิงบวก)	ค่าน้ำหนักคะแนน (เชิงลบ)
มากที่สุด	5	1
มาก	4	2
ปานกลาง	3	3

น้อย	2	4
น้อยที่สุด	1	5

ส่วนที่ 3 ระดับปัญหาอุปสรรคของบริการสังคมสำหรับคนพิการ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบาย ด้านการบริหารงานขององค์กร และด้านการบริการ ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด และมีมาตรวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดน้ำหนักของการให้คะแนนในส่วนนี้เป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับปัญหา	ค่าน้ำหนักคะแนน (เชิงบวก)	ค่าน้ำหนักคะแนน (เชิงลบ)
มากที่สุด	5	1
มาก	4	2
ปานกลาง	3	3
น้อย	2	4
น้อยที่สุด	1	5

ส่วนที่ 4 ระดับความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาบริการสังคมสำหรับคนพิการ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบริการส่งเสริม ด้านบริการสนับสนุน และด้านบริการพัฒนา ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด และมีมาตรวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดน้ำหนักของการให้คะแนนในส่วนนี้เป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับความเห็นด้วย	ค่าน้ำหนักคะแนน (เชิงบวก)	ค่าน้ำหนักคะแนน (เชิงลบ)
มากที่สุด	5	1
มาก	4	2
ปานกลาง	3	3
น้อย	2	4
น้อยที่สุด	1	5

ข้อเสนอแนะอื่นๆ ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการเก็บรวบรวมข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี การทบทวนวรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสรุปตั้งเป็นประเด็นคำถามไปทดสอบโดย

1. นำแบบสอบถามเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความสมบูรณ์ และความถูกต้องของแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มเป้าหมายที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) เนื้อหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ความน่าเชื่อถือ (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.914 ซึ่งมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ให้บริการแก่คนพิการ
2. ผู้ศึกษาได้ลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลภายในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดบางส่วน ซึ่งจากกลุ่มประชากรจำนวน 434 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 208 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 100.0 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษานำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ก่อนนำไปวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ และประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Package for Social Science Program) และนำผลการวิจัยที่ได้มาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา ประกอบข้อมูลทางสถิติ โดยวิธีการทางสถิติที่ใช้วิเคราะห์มีดังนี้

1. ค่าความถี่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. การแปลผลค่าเฉลี่ย มีเกณฑ์ที่ใช้ในการคำนวณระดับคะแนนเฉลี่ยดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

ดังนั้น ระดับคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบริการสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ให้บริการแก่คนพิการ ปัญหาอุปสรรคของบริการสังคมสำหรับคนพิการ และแนวทางการพัฒนาบริการสังคมสำหรับคนพิการ จะมีชั้นของคะแนน คือ

5.00 – 4.21	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
4.20 – 3.41	หมายถึง	ระดับมาก
3.40 – 2.61	หมายถึง	ระดับปานกลาง
2.60 – 1.81	หมายถึง	ระดับน้อย
1.80 – 1.00	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

3. การทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ โดยการใช้ค่า t-test และค่า F-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การนำเสนอผลการศึกษา

ผู้ศึกษาจะนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการแปลผลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic Method) ในรูปของตัวเลขที่เป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อธิบายประกอบตารางข้อมูลสถิติ

ข้อจำกัดการศึกษา

เนื่องจากผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาบริการสังคมสำหรับคนพิการของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ดังนั้น ขณะนี้ชื่อหน่วยงานบางหน่วยงานได้มีการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ “สำนักงานส่งเสริมและพิทักษ์คนพิการ” เปลี่ยนชื่อเป็น “สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ” และ “สำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการกรุงเทพฯ” เปลี่ยนชื่อเป็น “ศูนย์คุ้มครองสวัสดิภาพชุมชน”